



# NOVADNIEKS

CETURTDIEN,  
1991. gada 10. janvāris

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 3 (6162)  
Maks. 10 kap.

## Rajona panorāma

➤ Anketēšana par «Gada skolotāja» tīfulu aizvadītā gada nogalē tika organizēta starp Rudzāņu vidusskolas skolēniem. Skolēni paši bija šīs aptaujas iniciatori, paši — realizētāji. Un, lūk, arī rezultāti. «Gada skolotāja» nosaukumu [savu audzēkņu uzticību] iemantojuši: vēstures skolotāja Kalina Onkule un fizikālietis Jānis Pinfāns.

➤ Labākos vietējās vidusskolas skolēnus nolēmusi atbalstīt saimniecība «Rudzāni». — ar tās jauzu gādību 3. janvārī 40. labākie skolēni devās uz ledus baleta izrādi Rīgā.

➤ Kolhoza «Sarkanā ausma» torijā, precīzāk — Anspoku vecajās darbnīcās, pamazām top neliels autoserviss. Tur kopā ar savu kompanionu saimnieks V. Kokins. Tā brīvo brīžu pavadīšana veidojas par pamatnodarbošanos. Kā veiksies ar vieglo automobiļu remontu, atkarīgs tikai no pašu prasmes un izveicības.

➤ Svētīti un skatīti noritēja dievkalpojumi Preiļu katoļu baznīcā. Ziemassvētku noskaņu palīdzēja valot mazie dziedātāji un mūziķi no Preiļu 1. vidusskolas skolotāja U. Bērziņa vadībā.

➤ Patēloties rajona Zēlsirdības kustības aktīvistiem, sabiedriskajām organizācijām, rajona tirdzniecības darbiniekiem un citiem darba kolektīviem, Ziemassvētku dāvanas saņēma vienotie un maznodrošinātie pensionāri, slimie bērni.

➤ Pirmdien, dienas pirmajā pusē, kaut laiks kārtējo reizi nelutināja, priekšējo garastāvokli uzlaboja mūzika, kas skanēja pie Preiļu 2. vidusskolas.

Skolas direktors A. Hlebnikovs atklāja sarīkojumu, kurš bija vēlīts pabeidzīgo un vecitābnieku Ziemassvētkiem. Svētiku buķete sastāvēja no tirgošanās ar saldumiem, «laimes akas», sporta spēlēm, šaušanas mērķi un diskotēkas, kura vakarā notika skolas zālē.

➤ Ar šī gada 1. janvārī pārstājis iznākt agrofirma «Sarkanais Oktobris» [pašlaik agrofirma «Turība»] laikraksts «Jaunais Ceļš». Agrofirma atteikšanās no tā tālākas sponsorēšanas, «Jaunais Ceļš» iznāca kopš 1987. gada maija.

➤ Pagājušā gada pavasarī Rozupes pagastā bija divi jaunsaimnieki, rudens pusē — jau pieci, bet gads noslēdzās ar turpat trim desmitiem oficiālu iesniegumu, kuros savu tēvu zemi apstrādāšanai pieprasīja vien vietējie kolhoznieki, bet arī tie kādreizējie rozupieši, kas patlaban dzīvo Rīgā un kaimiņu rajonos.

➤ Preiļos, Līvānos un visos pagastos ledzīvotājiem izsniedz tālonus, pret kuriem gada laikā varēs iegādāties pārtikas preces. Milzīgu darbu prasīja ne tikai šo tālonu izsniegšana, bet pat to apzīmogošana. Piemēram, Rozupes pagastā pavisam jāapzīmogo 216 tūkstoši tālonu. Cik tālonu viens cilvēks var apzīmogot dienā!

## Šodien mūsu deputāti balsos pret

4. janvārī uz tikšanos ar rajona kolhozu un padomju saimniecību vadītājiem un galvenajiem agronomiem, kā arī agroservisa pārstāvjiem bija uzaicināti mūsu rajona deputāti Latvijas Augstākajā Padomē — Andris Puzo un Normunds Beļskis. Tikšanās tems — 10. janvārī republikas parlaments pieņems galīgo lēmumu par Ventspils ostas rūpnīcu un par amonjaka transportēšanu.

Mūsu lauksaimnieku uztrauc to grupējumu darbība,

kuri, nelzskatot jautājumu vispusīgi, neredz traģiskās ekonomiskās sekas un pat ekoloģisko ļaunumu, kāds varētu izveidoties no nepārdomātas rīcības — iespējamās ostas rūpnīcas slēgšanas.

Skidrās amonija polifosfāts, ko ražo Ventspils ostas rūpnīca, ir pats svarīgākais fosfora minerālmēslu veids augkopībā. Tā izejviela ir dabā iegūtais fosfors, no apatītu iegulām.

Minētais mēslojums ir ekoloģiski tīrs, tas nav gaistošs un puteklains, tiek uzglabāts slēgtās cisternās, ar to netiek piesārņota augsne un ūdeņi.

Bez Ventspils saražotā minerālmēslojuma nav iespējama republikas lauku apgāde ne tikai ar fosfora mēslojumu vien. Puse no saražotās produkcijas taču tiek izmantota apmaiņai pret citiem mēslojuma veidiem, kas nepieciešami Latvijas lauku auglībai.

Slēdzot Ventspils ostas rūpnīcu un nesāņemot minerāl-

mēslus, augkopības produkcijas ražošanas samazināsies ievērojamos apjomos, tas izsauks arī 30 — 50 procentus lielā lopotības produkcijas ražošanas samazināšanos. Līdz ar to izveidosies katastrofāla situācija iedzīvotāju apgādei ar pārtiku. Ipaši spēcīgi tas ietekmēs pilsētniekus.

Taču — līdzšinējo ekoloģisko situāciju ostas rūpnīcā un Ventspili arī nevar uzskatīt par normālu. Nekavējoties vajadzīgas radikālas pārmaiņas. (Nobeigums 2. lpp.)

## Sarkanais terors Rīgā

Attaisnojušies Latvijas Komunistiskās partijas CK pirmā sekretāra Alfrēda Rubika Jaungada priekšvakara teiktie vārdi, ka vēlēšanās uzskatīt Preses namu par Latvijas Republikas īpašumu vienam otram var beigties traģiski.

Jan 2. janvāra rītā bijušo «melno berešu» nodaļas ierēma Preses namu un tipogrāfiju, patvarīgi tika sagūstīti izdevniecības direktors Kazimīrs Dundurs. Pie savām darbavietām cilvēki laisti tikai ar īpašām caurlaidēm, iepriekš pārbaudot somu saturu un apģērbu. Toties vietēja ēdnīcā «beretes» saimniekoja kā

savās mājās, t. i. ēdot un nemaksājot.

«Melnās beretes» netelaidās nekādās sarunās ar republikas iekšlietu ministru Aloizu Vazni, premjerministra pirmo vietnieku Ilmāru Bišeru un Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētāja pirmo vietnieku Daini Ivānu, vērot pret viņiem automātu stobrus.

Notikuši pirmie nopietnākie incidenti. Pabeigūši slevešu grūstīšanu un kāda vīrieta spārdisānu, «beretes» uzbruka televīzijas operatoram, sabojājot uzņemto videofilmu, daudziem tika atņemti fotoaparāti. «Melno berešu» automašīna taranēja tek-

lietu darbinieku autobusu, tika atklāta arī automātu uguns. Paldies dievam, upuru nav.

Sakarā ar šiem notikumiem Latvijas Republikas Augstākā Padome pieņēmusi lēmumu, kurā teikts, ka PSRS iekšēja karaspēka rīcība ir LKP CK iepriekš sagatavota akcija, lai destabilizētu situāciju Latvijas Republikā. LKP ir uzsākusī vara sagrābšanu ar bruņotu spēku.

Latvijas Republikas Augstākā Padome nolēmusi uzdot Latvijas Republikas Ministru Padomei nodrošināt alternatīvas laikrakstu un žurnālu izdošanas iespējas, kā arī garantēt Preses nama darbiniekiem atalgojumu.

Jautājums tika izskatīts arī republikas valdības sēdē.

Rezolūciju pieņēmusi akciju sabiedrības «Preses nams» kop-sapulce. Kolektīvs protestē pret bandītisko izlēcienu, uzskata, ka nav iespējams strādāt zem automātu stobriem, un atbalsta Latvijas Republikas valdības lēmumu par Preses namu kā akciju sabiedrību ar Kazimīru Dunduru priekšgalā.

2. janvārī pie LKP Centrālās Komitejas notika iedzīvotāju protesta mitiņš, kurā organizēja Latvijas Tautas fronte. Viens no aicinājumiem šajā mitiņā bija aizliegt Komunistiskās partijas darbību republikā.

Latvijas Republikas Valdības Informācijas dienests

## „Melnās beretes“ Preses namā

2. janvāra rītā «melno berešu» apakšvienība pārņēma Preses namu savā kontrolē. Visus ceļus uz to aizsprostoja milicijas īpašo uzdevumu nodaļas automašīnas. Latvijas Augstākās Padomes priekšsēdētāja pirmo vietnieku Daini Ivānu un Republikas Ministru Padomes priekšsēdētāja pirmo vietnieku Ilmāru Bišeru (abi ir PSRS Tautas deputāti) netelaida ēkā. Viņiem tika draudēts ar automātu.

Preses nama direktors Kazimīrs Dundurs faktiski ir arestētais personas stāvoklī, kaut gan nekāds orderis viņam nav uzrādīts. Direktora kabinetā LETA

korespondents sastapa arī tagadējo Preses nama «saimnieku» Arkādiju Vrublevski, ko tecēlusi LKP Centrālā Komiteja. Kabinētā bija vēl trīs cilvēki civil- apģērbos un ar automātu bruņots milicijas īpašo uzdevumu nodaļas pārstāvis.

Pie savu pienākumu pildīšanas netiku laists jau no paša rīta, — pastāstīja Kazimīrs Dundurs. — Kad iznācu no mājas, mani sagaidīja bruņoti vīri. Viņi lūdza uzrādīt dokumentus un aizveda mani uz izdevniecību, kaut gan man pašam bija citādi plāni. Kategoriski noraidīju prasību oficiāli nodot līetas.

Mēs atzīstam PSRS likumus, saskaņā ar kuriem nevienam nav tiesību atņemt PSKP Centrālajai Komitejai visas partijas īpašumu, — teica Arkādij Vrublevskis. — Mēs uzskatām, ka uz izdevniecības bāzes nedrīkst dibināt akciju sabiedrību. Sarunas ar republikas valdību nekā nav devušas, tāpēc ar Latvijas Komunistiskās partijas CK lēmumu mēs aizstāvam savu īpašumu. Vienlaikus mēs uzskatām, ka presi ir jāiznāc, un ceram, ka visi laikraksti turpinās iznākt tāpat kā līdz šim.

Taču mēģinājumi panākt vienošanos ar Preses nama kolek-

tīvu bija nesekmīgi. Tikšanās izvērtās mitiņā, kura dalībnieki nosodīja LKP CK rīcību un atstāja zāli, kad tribīnē kāpa Arkādij Vrublevskis.

Pēc dažām stundām Rīgā pie LKP CK ēkas notika protesta mitiņš, kurā runāja Latvijas Augstākās Padomes priekšsēdētāja pirmis vietnieks Dainis Ivāns, Latvijas Tautas frontes priekšsēdētājs Romualds Ražuks un citi demokrātisko kustību un partiju pārstāvji.

Republikas valdība vēlti visus mūlhus, lai atrisinātu šo konfliktu un nepielautu provokāciju, kas vērstas uz politiskās situācijas destabilizēšanu republikā.

Sergejs PROKOSENKO,  
LETA korespondents

## Šaujamoči nav arguments

Latvijas Republikas žurnālisti nostādīti automātu stobru priekšā. Jaunā gada pirmajā darbīdēnā Preses namu ieņēmušas «melnās beretes», kas izrikojas kā Irākas karaspēks okupētajā Kuveitā.

Ši pretlikumīgā un vardar-

bīgā akcija ir cinisks Latvijas Republikas parlamenta un valdības lēmumu pārkāpums, mēģinājums ar rupju spēku neļaut Latvijas laikrasta un žurnālu izdevniecības un tipogrāfijas darba kolektīviem īstenot savas likumīgās tiesības un izveidot

akciju sabiedrību.

Latvijas žurnālistiem nav pieņemama šī iebiedēšanas taktika, kas neapšaubāmi saasina politisko situāciju republikā. Šaujamoči nav un nedrīkst būt arguments.

Latvijas Žurnālistu savienība

## LDDP CK valdes paziņojums

Latvijas Demokrātiskā darba partija kategoriski nosoda īpašo uzdevumu vienību — «melno berešu» — akciju Preses namā, kas versta uz to, lai ar ieroču spēku nosargātu PSKP monopolu uz Latvijas Republikas masu informācijas līdzekļu materiāli tehnisko bāzi. Tas kā-

tējo reizi apliecina, ka PSKP Latvijas teritoriālās organizācijas rīcībā ir bīstams bruņots spēks, kuru tā nekavējas izmantot cīņā pret Latvijas Republikas likumīgo valdību un tās lēmumiem.

Mēs vēlreiz uzsveram, ka Preses nams un tipogrāfija pieder Latvijas tautai, un

pilnībā atbalstām Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Ministru Padomes nostāju šajā jautājumā.

Mēs aicinām republikas valdību panākt savu lēmumu izpildi, spert energiskus soļus demokrātijas nosargāšanai Latvijā, bet žurnālistus un tipogrāfijas darbiniekus — saglabāt aukstasinību, būt izturīgiem, nepadoties.

LDDP CK valde

## Esam sašutuši

Mēs, Līvānu eksperimentālās biokīmiskās rūpnīcas darbinieki, esam dziļi sašutuši par A. Rubika vadītās partijas izraisītajiem notikumiem 1991. gada 2. janvārī Preses namā. Izsakām savu atbalstu Preses nama darbiniekiem. Vēlam viņiem izturību cīņā ar sarkano teroru, par cilvēku tiesībām.

Atbalstām Tautas frontes mitiņā šī gada 2. janvārī izteiktās domas par bandītiskajām akcijām miera laikā suverēnā valstī. Ierosinām Augstākajai Padomei izskatīt jautājumu par to, ka šāda teroristiska organizācija kā Komunistiskā partija Latvijā ir nevēlama, jo tā apdraud Latvijas valsts un tās iedzīvotāju drošību.

Mitina dalībnieku vārdā:  
U. SILĪNS, LEBR TF nodaļas vadītājs, R. PFEIFERE, arodkomitejas priekšsēdētāja, A. AUZĀNE, slevešu padomes priekšsēdētāja

# Šodien mūsu deputāti balsos pret

(Sākums 1. lpp.)

Tāda lsumā ir situācija, kas sasauca kopā deputātus un lauksaimniecības speciālistus. Bet ko par to teica tikšanās dalībnieki?

«Ražības» galvena agroķimīke V. Petrova:

— Ostas rūpnīca un mēs esam ļoti saistīti. Ja šogad tiks pārtraukta šķidrā amonija polifosfāta (SAP) piegāde no Ventspils, mūsu lauki saņems par 66 procentiem fosfora tīrvielas mazāk. Bet tas vēl nav viss. Samazināsies arī pārējās fosfora piegādes no Igaunijas un Lietuvas, jo mūsu saimniecības nav tik bagātas, lai varētu pirkt minerālmēslus par līgumcēnām. Ja agrāk superfosfāta tonna maksāja 78 rublus, tad pērn mēs to iegādājāmies jau par 156 rubļiem tonnā.

Tālāk — ja graudiem jau pirmajā to augšanas nedēļā nepietiek fosfora, ražība samazinās par trīsdesmit procentiem. Vēl par trīsdesmit procentiem fosfora efektivitāte samazinās, ja netiek pienācīgi kalkotas skābās augsnes. (Bet mūsu rajonā skābo augsņu ir daudz.) Šogad kalkošanai tiek noņemtas jebkādas valsts dotācijas, kā tas bija līdz šim. Turpmāk kalkošanai saimniecībām vajadzēs par saviem līdzekļiem. Naudas, protams, ir ļoti maz. Tas nozīmē, ka apjomi krasi samazināsies, ka augsne paliks daudz vairāk toksisko vielu un smago metālu, kurus kalki neitralizē.

Tātad — līdz ar fosfora zudumiem zaudēsim gan ražību, gan kvalitāti. Piemēram, nevarēsīm izaudzēt pat alus miežus, kuriem fosfora klātbūtne absolūti nepieciešama.

Visbeidzot — pēc jaunajiem kartogrammu materiāliem varam spriest, ka 48 procenti augsņu rajonā ir ar ļoti zemu fosfora saturu. Labāk stāvoklis ir vienīgi «Turībā», «Galēnos». Ažlonas padomju saimniecībā un dažviet citur.

Leņģina kolhoza galvena agronomu Dz. Preise:

— Diez vai ir otrs mēsloma veids, kas tik labi atbilstu mūsu apstākļiem kā SAP. To var iestrādāt dažādos gadalaikos. Mums jāmacās no kļūdām. Kādreiz kļūdiņāmies, kad slēdzām granulētā superfosfāta rūpnīcu Rīgā. Tagad jālūdzas no kaimiņiem. Lai kompensētu SAP trūkumu, mūsu saimniecībai vajadzēs vēl papildus 1 000 tonnas superfosfāta.

Zinātniekiem un speciālistiem nekavējoties jāliek visi

prāti kopā, lai glābtu ekoloģisko situāciju Ventspilī, lai ražošana un kravu pārvadāšana būtu absolūti droša. Rūpnīcai jāstrādā.

Kolhoza «Galēni» priekšsēdētājs J. Kupris:

— Kad vienreiz beigsies mūžīgā vainas novelšana uz nabaga zemnieku? Dzelzceļam jāatbild par to, lai transporta cisternas būtu kārtībā un pārvadāšana būtu droša. Zemniekam no tā nav jācieš. Vēl jo vairāk tāpēc, ka cietīs arī pārējie — pilsētnieki.

Kolhoza «Zelta vārpa» priekšsēdētājs V. Valters:

— Ko mēs agitejam? Viss taču ir pilnīgi skaidrs. Jāsaprot, ka pārsteidzīgs lēmums var būt nāvēs spriedums ne tikai kolhoziem un kolhozniekiem, bet arī visiem pārējiem.

Savu viedokli izteica Augstākās Padomes deputāti A.

Puzo un N. Beļskis. Ventspils jāsvēd kārtībā. Tāpēc jāmeklē kompromisa variants. Par to domā veselības un vides aizsardzības komisijas parlamentā, ar padomu palīdzēs Holandes speciālisti.

Deputāti A. Puzo un N. Beļskis solījās balsot pret iespējamo Ventspils ostas slēgšanu. Tikšanās dalībnieki sakarā ar to parakstīja paziņojumu, kurā teikts: «Latvijas lauksaimnieki uzskata, ka šāda rīcība jāuzskata ne tikai par lauksaimniecības kā vitāli svarīgas nozares grausšanu, bet arī kā bezatbildīgu rīcību, kura neveicina Latvijas Republikas neatkarības nostiprināšanu.»

Noslēgumā deputāti atbildēja uz klātesošo jautājumiem un uzklāusīja viņu novēlējumu.

L. KIRILLOVA

## PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES IZPILDKOMITEJAS RIKOJUMS Nr. 6 par 1974. gadā dzimušo jauniešu medicīnisko izmeklēšanu un ņemšanu uzskaitē iesaukšanai dienestā

Lai sekmīgi realizētu Latvijas PSR likumu «Par alternatīvo (darba) dienestu»:

1. Izpildkomitejas alternatīvā (darba) dienesta nodalījam nodrošināt 1974. gadā dzimušo jauniešu medicīnisko izmeklēšanu unņemšanu uzskaitē laikā no 1991. gada 14. janvāra līdz 1991. gada 29. martam;

2. Uz medicīnisko izmeklēšanu jāierodas un jāstājas uzskaitē 1974.

gadā dzimušajiem un rajona teritorijā dzīvojošajiem jauniešiem pēc šādas adreses: Preiļi, 1. Maija ielā 7.

3. Pagastu un pilsētu izpildkomitejām, organizācijām, iestādēm un uzņēmumiem vadītājiem nodrošināt 1974. gadā dzimušo jauniešu ierašanos uz medicīnisko komisiju pēc sekojoša grafika:

Pagasts	Datums
Ažlonas	14.01.91.
Aizkalnes	14.01.91.
Vārkavas	14.01.91.
Galēnu	14.01.91.
Jersikas	14.01.91.
Pelāču	14.01.91.
Preiļu	14.01.91.
Reunišu	14.01.91.
Riebiņu	14.01.91.
Rožkalnu	14.01.91.
Rožupes	15.01.91.

Rudzēnu	16.01.91.
Rūšonas	16.01.91.
Saunas	15.01.91.
Silajānu	15.01.91.
Stabulnieku	17.01.91.
Turku	15.01.91.
Upenieku	15.01.91.
Upmalas	15.01.91.
Līvānu	15.01.91.
Līvānu	16.01.91.
Preiļu	17.01.91.

Dzīvokļu un komunālās saimniecības r/a LPTV-58 17.01.91. 18.01.91.

4. 1974. gadā dzimušie jaunieši, kuri vēlas dienēt PSRS Bruņotajos Spēkos, šajā pašā laikā var reģistrēties sakarā ar rajona kara komisāra pavēli Nr. 2 iesaukšanas punktā pēc adreses: Preiļi, 1. Maija ielā 7.

I. SNIKERS,  
Izpildkomitejas priekšsēdētājs

## PREIĻU RAJONA KARA KOMISĀRA PAVEĻĒ Nr. 2 par pilsoņu medicīnisko apskati un reģistrāciju iesaukšanas punktā

1. §

Pamatojoties uz PSRS likumu «Par vispārējo karaklaustību», no 1991. gada 15. janvāra līdz 29. martam tiek izziņota 1974. gadā dzimušo pilsoņu medicīniskā izmeklēšana un reģistrācija Latvijas PSR Preiļu rajona iesaukšanas punktā.

2. §

Uz medicīnisko izmeklēšanu un reģistrāciju jāierodas Preiļu rajona teritorijā pastāvīgi vai pagaidām dzīvojošiem pilsoņiem, kas dzimuši 1974. gadā, kā arī visiem vecāko gadagājumu pilsoņiem, kas nav iepriekš reģistrējušies.

3. §

Uz medicīnisko izmeklēšanu un reģistrāciju jāierodas pēc šādas adreses: Preiļos, 1. Maija ielā 7, dienā un stundā, kā arī ar dokumentiem, kas norādīti personālajā pavēstē. Pilsoņiem, kuri kaut kādu iemeslu dēļ

nav saņēmuši pavēsti, jāierodas rajona kara komisariātā 1991. gada 6. februārī.

4. §

Pilsētu un pagastu Tautas deputātu padomju izpildkomitejām, uzņēmumiem, iestādēm un organizācijām vadītājiem jānodrošina 1974. gadā dzimušo jauniešu ierašanās uz medicīnisko izmeklēšanu un reģistrāciju rajona kara komisariātā.

V. SUPRUNS,

Preiļu rajona kara komisārs,  
apakšpuikvedis  
Preiļos, 1991. gada 3. janvārī



□ Armija šodien nav populāra, to kritizē no visām pusēm — pelnīti un nepelnīti. Un tomēr... Vai mums ir tiesības kaut ko pārmest pušiem, kuri bijuši iesaukti PSRS Bruņotajos Spēkos, sekmīgi izpildījuši savu karavīra pienākumu? Jo vairāk tāpēc, ka ar nebušanām armijā viņiem nav nekāda sakara.

No dienesta Padomju Armijas rindās nesen atgriezās ierindnieks Vitālijs Gribusts (attēlā), kura dzimtā puse ir Gailīši. Viņš dienēja tālajā Turkmēnijā, dienesta laikā ieguva pavāra un autovadītāja profesijas. Būdam karavīrs, Vitālijs izpelnījās valdības apbalvojumu «Par izcilību dienesta laikā». Tagad viņš lecerējis strādāt par mehānizatoru dzimtajā kolhozā.

J. SILICKA foto

## Nosūtīja... cenzūrai

Krājums, kas visilgāk nogulējies «plauktā», ir «Krievu aizliegtās pasaškas», ko visbeidzot gatavojas izdot savā valstī. A. Afanasjeva jau XIX gadsimta vidū sastādīto krājumu (kas četras reizes izdots ārzemēs) par tā saturu, kas bija vērts pret muižniekiem un gaidzniekiem, kā arī necenzēto vārdu dēļ aizliedza

laist klajā gan cara valdība, gan padomju vara. Arī tagad uz padomju-amerikāņu izdevuma vāka būs atzīme: «Personām līdz 18 gadiem pārdot aizliegts». Pirmajiem eksemplāriem pārdošanā jāparādās jau šogad.

[No «Sobesedņik»]

Līvānu eksperimentālā māju būves kombināta māju būves ceha maiņas priekšnieks Edmunds Cimars saka:

— Pērnā gada uzdevums pamatā izpildīts.

Vieni no labākajiem māju būves cehā ir detaļu komplektētāji Jānis Birāns un Guntis Geriņš. Attēlā viņi redzami kopā ar vecāko meistaruru Pēteri Laizānu (no labās).

J. SILICKA foto



# Kas tas ir — „Kriminālvēstnesis“?

Beigusies parakstīšanās, uz preses izdevumiem 1991. gadam, publicēti šīs parakstīšanās rezultāti un... Izrādās, ka visus pārējos apsteigusī avīze «Kaujas Posteni», kurai vienīgajai no republikas preses izdevumiem parakstītāju skaits pieaudzis par piecdesmit procentiem. Tagad var parakstīties arī uz laikrakstu «Kriminālvēstnesis», kurš iesākumā tika veidots kā avīzes «Kaujas Posteni» pielikums. Kas tad īsti ir «Kriminālvēstnesis»? Uz šo jautājumu atbild laikraksta «Kaujas Posteni» redaktore Jelizaveta Kiriljuka.

— Pirmkārt, «Kriminālvēstnesis» turpina tradīcijas, kuras Latvijas presē aizsākušās jau divdesmitajos gados. Toreiz tika izdots «Ilustrētais Kriminālžurnāls». Jāsaka — interesants žurnāls. Iespēju robežās ar tā saturu iepazīstas arī «Kriminālvēstneša» lasītāji.

Otrkārt, «Kriminālvēstnesis» tikai pašā sākumā iznāca kā laikraksta «Kaujas Posteni» pielikums. Tagad, jau labu laiku, tas ir pilnīgi patstāvīgs izdevums, kas iznāk reizi mēnesī.

Jau savas pastāvēšanas pirmajos mēnešos tas kļuvis apskaužami populārs. Kaut arī tirāža nav nekāda maza (100 000 eksemplāru), no kiosku lētām avīzēm pazūd dažu stundu vai dienu laikā, līdz daudzliel lasītārbūtājiem, sevišķi laukos, tā arī nevar nonākt.

Jā, lasītāji bija tie, kas mūs mudināja uzsākt parakstīšanās kampanju. Tagad līdz 15. janvārim vēl ir iespējams parakstīties uz «Kriminālvēstnesi» 1991. gadam, sākot ar februāri, bet, parakstoties līdz 15. februārim, piegāde sāksies ar martu, un tā tālāk.

Gan laikraksts «Kaujas Posteni», gan «Kriminālvēstnesis» domāti plašam lasītāju lokam un profesionāli atspoguļo krimināltēmas. Ar «Kriminālvēstnesi» sadarbojas pieredzējuši speciālisti — kriminoloģi, advokāti, izmeklētāji. VAI un tiesu darbi-

nieki. Galvenais šā izdevuma mērķis: lai pēc iespējas mazāk būtu cilvēku, kas kļūst par dažādu noziedznieku — huligānu, zagļu, spekulantu, laupītāju un citu laundaru — upuriem. Tāpēc arī publicējam kriminologu padomus, pašsargsardzības pamatprincipus, pilsētas kriminogēnās kartes, advokātu padomus, un atklājam panēmienus, kuru visbiežāk izmanto noziedznieki, padarot par saviem upuriem godīgus cilvēkus.

«Kriminālvēstnesi» var iepazīties ar jaunumiem likumdošanā, labojumiem un izmaiņām atsevišķos likumu pantos. Negribam nevienu nobledēt vai iebiedēt, bet gan ar informācijas starpniecību viest mieru un stabilitāti. Vismaz tik tālu, cik tas atkarīgs no mums pašiem. Sistemātiski iepazīstinām ar jaunumiem citu valstu policijas ikdienā. Mācām spēlēt bridžu un, protams... Protams, katrā numurā publicējam vecos, labos, nepelnīti aizmirstos kriminālromānus. Piemēram, Edgara Vollesa darbus vai leģendāro «Fantomasu». Interesantas, bet nepelnīti aizmirstas lasāmvielas jau netrūkst.

Visbeidzot — viens no neatņemamiem «Kriminālvēstneša» darbības virzieniem ir labdarība. Līdzekļi, kas iegūti, izdodot laikrakstu, tiek pārskaitīti to kārtības sargātāju ģimenēm, kuru apgādnieki gājuši bojā vai zaudējuši veselību cīņā ar noziedzniekiem. Trīs Augstākās milicijas skolas kursanti ir «Kriminālvēstneša» stipendāti. Prēmējam tos, kas palīdz atklāt bīstamus noziedzniekus.

Paldies! Atliek vienīgi piebilst, ka parakstīšanās uz «Kriminālvēstnesi» gadam (sākot ar februāri) bez pasta tarifa maksā 5 rubļu, 50 kapeikas, un viena numura cena ir 50 kapeikas. Bet parakstīšanās indekss — 68123. Varbūt tas ir laikraksts tieši jums. tāpēc nenokavēiet, to parakstīšanās jau sākusies!

Dina KANDROVICA

# Latgales

Alzvadītā gada nogale bija bagāta ar Latgales kultūras darbinieku jubilejām, bet par vienu no tām darbu steigā pavēstīti aizmirsām — 95. dzimšanas dienu apritēja pirmajai profesionālajai latgalešu dziedātājai Helēnai Ersai—Kozlovskai, kuru savā laikā tautā pamatoti dēvēja par Latgales lakstīgālu.

Ievērojama latgalešu dziedātāja Helēna Ersa—Kozlovska ir mūsu novadniece — dzimusi Riebiņos. Viņas tēvs bija Riebiņu muižas pārvaldnieks, vecitēvs — Andrupenes muižnieka dzimtillēvs, kurš, ar lielu centību strādādams, atpirkās no dzimtbūšanas un mūža otrajā pusē rentēja mazmuižas. Helēnas vecmāte un māte bija lielas tautas dziesmu zinātnieces un dziedātnieces. Šīs īpašības kopš bērnības mantoja arī jaunākā Kozlovsku atvase.

Helēnas skolas gaitas sākās Preiļos. Kad meitenei bija 10 gadu, vecāki pārcēlās uz dzīvi Rēzeknē. Te viņa sāka dziedāt katoli baznīcas korī. Vēlāk, kad Rēzeknē izveidojās latviešu saviesīgā biedrība, jaunā Helēna Kozlovska aktīvi piedalījās tās rīkotajos koncertos un teātra izrādēs. Vienu sezonu viņa dziedāja slavenajā Zavadska korī, kurš koncertēja ne tikai Krievijā, bet arī ārzemēs.

Piedaloties Zavadska korī, Helēna Kozlovska nolemj kļūt par profesionālu dziedātāju. Nobriest nodoms mācīties konservatorijā, bet vecāki nav spējīgi materiāli palīdzēt. Tikai ar māsīnora N. Rancāna gādību viņa sāk mācīties dziedāšanu pie profesora A. Jurtāna Rīgā, lai iestātos Pēterpilī konservatorijā, kur sekmiņi turpina apgūt to pašā dziedāšanu.

1915. gadā Rēzeknē notiek Helēnas Kozlovskas pirmais patstāvīgais solistes koncerts. Viņa dzied latgalešu tautas dziesmas profesora A. Jurtāna apdarē. Koncertam ir liela piekrišana, latgalešu tautas dziesmas ieņem nostāvējo vietu turpmākajā Helēnas Kozlovskas repertuārā. Pēterpilī konservatorijā Helēna

# lakstīgala

na Kozlovska tomēr nepabeidza, jo 1917. gada oktobrī Krievijā notika revolūcija. Viņa aizbrauca uz Valku pie sava vīra rakstnieka Adolfa Ersa, bet 1919. gada pārcēlās uz Rīgu.

Tikai 1920. gadā, kad ir nodibinājusies Latvijas Republika, Helēna Ersa—Kozlovska var turpināt mācības — tagad jau Latvijas konservatorijā. Viņa 1925. gadā beidza konservatoriju kā pirmā latgaliete, kā ļoti talantīga un atzīta soliste.

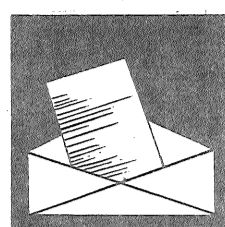
Papildinājusi zināšanu, vēl ārzemēs, Helēna Ersa—Kozlovska kādu laiku dziedāja Nacionālajā operā, bet tad nodibināja savu koncertgrupu, ar kuru apbraukāja visu Latviju. Viņa dūetā ar Tāli Matīsu visvairāk dziedāja latgalešu tautas dziesmas. Helēna Ersa—Kozlovska ar latgalešu tautas dziesmām savos koncertos uzstājās arī ārzemēs — Itālijā, Čehoslovākijā, Polijā, Ungārijā un citur, 1935. gada Berlīnē viņas dziedātās sešas dziesmas tika ieskaņotas skaņuplatē.

1938. gada martā Rīgā, Latvijas konservatorijā notika Helēnas Ersas—Kozlovskas 1000. tautas dziesmu koncerts, 1940. gada aprīlī turpat — 25 gadu darba jubilejas koncerts. Ja tagad dziedam latgalešu — tautas dziesmas «Zīdi, zīdi, rudzu vopā», «Aiz azara augsti kolni», «Treis jaunās mosas», «Vedit mani, kur vedit» un daudzas citas, tad tikai reti zina, ka tās pierakstījis un nodevusi muzikālā apdarē komponistiem Helēna Ersa—Kozlovska.

Kā soliste Helēna Ersa—Kozlovska strādāja līdz 1948. gada beigām, 1949. gada 23. oktobrī viņa mira ar insultu, apstābāta Rīgā, Sarkandaugavas katolu kapos.

Helēnas Ersas—Kozlovskas ieguldījums latgalešu tautas dziesmas atklāsmē un izpildīšanā nav novērtējams. Viņai — Latgales lakstīgālai — jāpaliek neizdzēsamā tautas atmiņā.

Jānis GURGONS



# Atklāta vēstule Bronislavam Trapavnikam

(Atbildot uz viņa atklāto vēstuli «Bet, Čepānkung!» laikraksta «Cīņa» 1990. gada 22. decembrī)

Par to, ka A. Čepānis ir principiāls, tagad ir sajūsmā ne tikai madonieši, ventspilnieki, preiļieši un iepājnieki, bet visi Latvijā loģiski domājošie cilvēki. Arī tas, ka Augusts Voss traktorista palīgā saskatīja personību, kuru varēja (un vajadzēja) izvirzīt vadošos amatos, ir tikai apsveicami. Ja tādu objektīvi domājošu cilvēku mūsu sabiedrībā būtu vairāk, tad daudzi sasāpējuši jautājumi būtu atrisināti savlaicīgi.

Kādā mācību testādē cilvēks iegūst izglītību, tas nebūt nav izšķirošais — tas nevar izdzēst iegūtās zināšanas un to izmantošanu sabiedrības labā.

«Čepānkunga» pagātne nedara viņam kaunu vai negodu — visos amatos viņš ir cīnījies par cilvēku labklājību.

Partija (komunistiskā) arī pašlaik negrib atteikties no savas valdīšanas un administratīvi komandējošā vadības stila ne republikā, ne arī Preiļu rajonā. Kā tas izdodas, tas ir cits jautājums. Viens Čepānis nenomelnoja un nesašķēla Latvijā kompartiju, tā pati izira...

Par tirdzniecību un tukšajiem plauktiem veikalos. Bronislavam Trapavnikam šinī jautājumā vajadzētu vairāk būt lietas kursā, vai tas ir «Čepānkunga» «nopenis». Ja viņš nav Metas kursā, tad nav godīgi apvainot citu cilvēku grēkos, kuros viņš ir vismazāk vainojams. Pat atklātās vēstules autors tālāk taču raksta: «Taču šajā situācijā, trūkumos un nepilnībās pagaidām var vainot nevis parlamentu un jaunizveidotās valdības nekompetenci, bet gan vēl funkcionējošo birokrātisko sistēmu, centru, partijas un armijas graujošo darbību utt.» (Izcēlums mans. V. R.) Ar šo teikumu atklātās vēstules autors, pats to negribēdams, attaisno «Čepānkungu».

Par Latvijas Lauksaimnieku savienības priekšsēdētāja amatu. Ļoti žēl, ka B. Trapavniks nav pat tik lietas kursā, ka tikai dažas balsis izšķīra, kas būs LLS priekšsēdētājs. Tātad gandrīz puse Latvijas lauksaimnieku balsoja par Alfrēdu Čepāni.

Varētu vēl turpināt, bet laikam, pietiks. Ja mūsu sabiedrībā būtu mazāk cilvēku ar tādu godaprātu kā Bronislavam Trapavnikam, tad Latvijā un arī Preiļos debesis būtu daudz skaidrākas. Bet ja tādi ir komunistiskās partijas biedri, tad gan loģiski domājošiem cilvēkiem vajadzētu tās rindas atstāt.

Es neesmu bijusi komunistiskās partijas biedre, taču savā darbā bija daudz kārtotamu darīšanu ar Alfrēdu Čepāni, tāpēc arī viņu ļoti augstu vērtēju un nevaru vienaldzīgi lasīt tādas vēstules kā B. Trapavnikas «sacerējums» laikrakstā «Cīņa».

Valentina RUTKOVSKA (Preiļos)

P. S. Cilvēku ar uzvārdu Trapavniks Preiļos neesmu sastapusi, ne arī par tādu dzirdējuši. Vai tiešām, rakstot atklātu vēstuli, pieņēma drosmes uzrādīt savu īsto uzvārdu?

# Amerikas atklāšana

Kopā ar mūsu skolas delegāciju lidmašīnā pa maršrutu «Maskava — Vašingtona» lidoja vēl trīs tādas pašas grupas, un es secināju, ka ar Ameriku tagad nevienu nepārsteigs. Un tomēr tas, ko es «tur» ieraudzīju, stipri vien atšķīrās no mūsu dzīves. Man, vidusskolniekam, sevišķi interesanta bija amerikāņu skolas «atklāšana», par ko arī gribu pastāstīt.

Jau trīs gadus mūsu skola sadarbojas ar amerikāņu skolēniem. Mēnesi mūsu skolēni pavada Spartā, savukārt jaunie amerikāņi mēnesi dzīvo Padomju Savienībā, Maskavā, Sparta ir neliela pilsētiņa Nudžersijas štatā, un vietēja skola ļoti lepojas, ka tai ir tiesības uzņemt «krievu studentus» (tā Amerikā sauc skolēnus).

Amerikāņu skola — tā nav viena ēka, kas iespiesta starp citiem namiem, bet gan vesels dažādu būvju komplekss, kurš, runājot konceleijiskā valodā, atbilst «jaunās paaudzes specifikai». Te ir kafetērija, lektoriji, fizikultūras zāles. Sparta skola ir valsts skola, taču skolas izvēle — tā ir vecāku un pašu bērnu personiskā darīšana. Tu vari dzīvot pavisam citā štatā, bet apmeklēt iepatīkušos skolu Nudžersijā.

Godīgi sakot, līdz šim braucienam uzskatīju, ka mācības skolās visagrāk sākas pie mums — plkst. 8.30. Izrādās: mums ir pat laimējies. Amerikā nodarbojas skolās sākas plkst. 7.30! Apēduši pāris sviestmaizes un izdzēruši kafiju, studenti skrien... pie savām personiskajām mašīnām. 17 gadu vecumā daudzjiem jau ir autovadītāja tiesības. Pārējos uz skolu atved dzelzteni

autobusu. Tie sabrauc no visām pusēm, pie skolas nostājas pat speciāls satiksmes regulētājs. Taču paši studenti pret skolas transportu izturas nevērtīgi, sauc to par «dzeltēno nāvi» un cenšas draudzēties ar tiem, kam ir savas mašīnas.

Daudzi no mums, sēžot autobusos, uztraucās: kā mūs uzņems amerikāņi? Ar tiem jauniešiem, pie kuriem dzīvojam, bijām jau sadraudzējušies. Bet skolā? Taču viss noritēja lieliski. Pref mums izturējās nevis ar kaut kādu pārsteigumu (sak, skatieties — šitie ir no drūmās Krievijai!), bet gan ieinteresēti, ar cieņu. Daudziem jau bija «krievu pazīnas» no pagājušā gada delegācijas. Sāka skanēt jautājumi par padomju valdības locekļiem (amerikāņu skolēni jau zināja to vārdu), bet kāds puisis pieskāra pie manis un ātri krievu valodā izmeta: «Čaikovska iela, 18. māja. Amerikas vēstniecība». Pēc pusstundas man galīgi kļuva skaidrs, ka labvēlīgie amerikāņi jau līdz «pamatiem» sagrāvuši «ienaidnieka tēlu». Arī stundās skolotāji pret mums izturējās nevis kā pref citas planētas iemītniekiem, bet gan kā pref parastiem studentiem.

Mums gan daudz kas likās neparasts. Piemēram, tas, ka pirms mācību sākuma 10 minūtes tiek atvēlētas nevis audzināšanai, bet gan...savu patriotisko jūtu izrādīšanai attiecībā uz karogu. Jā, šī ceremonija stipri vien atgādina to, kuru ilgi centās iedzīvot arī pie mums, taču — bez rezultātiem. Amerikāņi no sirds lepojas ar savu valsti, himnas skanās viņos rada trīsas, bet zvaigžņo-

fais karogs tiek uzņemts ar sevišķu cieņu.

Visi jau ir daudz dzirdējuši par mācību metodiķu amerikāņu skolās, par studentu tiesībām pašiem izvēlēties mācību priekšmetus, par to, ka klases ir ļoti plašas un gaišas, apgādātas ar daudziem uzskates līdzekļiem un modernu tehniku. Amerikā tiek darīts viss, lai jauniešiem būtu ērti un viegli mācīties. Man atmiņā īpaši palikusī mūzikas klase.

Kā tik te nav! Japānā ražoti sintezatori, ģitāras, sitamo instrumentu iekārtas, audio un video-tehnika ierakstiem... Un tas viss — skolas tpašums, kas, mums par lielu izbrīnu, bija lieliskā stāvoklī. Kā lai te neatceras mūsu skolas vienīgās klavieres — sagraizītas un aprakstītas, pie kurām jau sen neviens netiek pielaipts pat lielgabala šāviena atfālumā. Bet te — uzliet austinas un vari spēlēt kaut visu stundu, neviens ne traucējot...

Lasot šo skolas aprakstu, daudz, droši vien, domās jautā: «Bet kā tur ir ar brokastīm?». Neuztraucieties — brīnišķīgi. Nekādu apšaubāmu izskata pīrādziņu un tādas pat kalijas. Skolas ēdnīca tur atgādina Mak-Donalda firmas filiāli. Cepti kartupeļi, sviestmaizes, dažādi salāti, deserti ēdieni, 10 — 15 veidu sulas, vairāku veidu saldējums... Kas attiecas uz maksu par lēnču (tā šeit sauc skolas brokastis, kas parasti ir plkst. 12.00), tad tā ir mazliet zemāka nekā amerikāņu kafejnīcās — 1,5 dolāri. Pēc lēnču ir vēl divas mācību stundas, un tad visi dodas uz mājām. Arī ar autobusiem, kuri savus pasažierus gaida pie skolas

durvīm. Tādu ārpusklases pasākumu kā lapu novākšana vai skolas logu aizlīmēšana mācību programmā nav. Šāds darbus veic cilvēki, kuriem par to maksā, turklāt — pieklājīgu algu.

Kad studenti pārrodas mājās, viņi nebūt nespējoties pie rakstāmgaldiem, lai izpildītu skolā uzdotu. Pie tam mājas uzdevumi nav lieli, tos var veikt stundas laikā. Amerikāņu jaunieši nespējoties arī uz kursiem koledžā. No papildus nodarbībām populāras ir vienīgi sporta sekcijas, taču tās apmeklē tikai nedaudzi (uzskats, kas izveidojies pie mums, proti — Amerikā visi nodarbojas ar sportu, neatbilst patiesībai). Lielākā daļa jauno amerikāņu bērnu laiku pavada draugu pulkā, bet to izdarīt nav grūti. Jo Sparta visiem ir savas personiskās mājas, un katrā no tām — vairākas istabas. Ir arī daudz citu veidu, kā izklaidēties. Var, piemēram, ar draudzeni aiziet uz kafetēriju vai restorānu, noskatīties jaunāko kinofilmu, pavizināties ar savu personisko automašīnu, visbeidzot — vienkārši pakļēņot pa veikaliem...

Un tomēr amerikāņu studentu ar vislielāko nepacietību gaida brīvdienas. Sevišķi tas attiecas uz amerikāņu futbola cīņtājiem. (kuru ir ļoti daudz), jo sestdienās notiek sacensības starp kaimiņpilsētu komandām. Amerikāņu skolēni ļoti pārdzīvo par savu komandu. Brīvdienās notiek arī deju vakari, kas ir ļoti populāri.

Brīvdienas noslēgumā amerikāņu skolēni, šausminoties par grūto dzīvi, gatavojas nākamajai mācību nedēļai. Bet man prātā nāk kādas amerikāņu rokgrupas dziesma: «Skola — tas ir cieļums». Tiec nu te gudrs...

Andrejs VAVILOVS (IAN)

## Preiļi un Līvāni: rindas pēc... taloniem

Kā rindas kļuvas par mūsu sistēmas neatņemamu sastāvdaļu, neviens vairs ne brīnās, ne arī izsaka sašutumu. Esam pieraduši... Taču tas, kas pirmdien notika Preiļos, prātam gan grūti aptverams — izveidojās milzīga rinda pēc... taloniem (attēlā).

Komentēt situāciju palīdzēja rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju Ilgoni Sņikeru. Lūk, viņa viedoklis.

Katram iedzīvotājam jāizsniedz vairāk nekā 130 taloni. Lai novērstu blēdīšanu, kas pērn tomēr bijusi, tie jāapzīmogo ar attiecīgiem zīmogiem, bet tam vajadzīgs laiks. Tieši tāpēc talonus varot izsniegt tikai divas reizes nedēļā, jo pārējās dienas aizņemtas ar zīmogu likšanu, un šo darbu vienkārši fiziski neesot iespējams paātrināt (līdzīga situācija — arī Līvānos, pagastos problēmu neesot). Izpildkomitejas priekšsēdētājs apelēja arī pie iedzīvotāju sirdsapziņas — nevajagot pašiem radīt ažiotažu, talonu pietiksot visiem, bet runas par cukura, alkohola, tabakas utt. cenu paaugstināšanu esot tikai baumas.

Un tā, kā liekas, rindas pēc taloniem nesaruks. Tāda nu ir mūsu dzīve, ja to par tādu var saukt...

P. STRAUTA teksts, J. SILICKA foto



## Televīzija

CETURTDIEN, 10. JANVĀRĪ

### TV RĪGA

18.00 — «Sodien». Ziņas. 18.05 — Kinostāsti par dabu. 18.25 — Raidījums pedagogiem «Pēc zvana». 19.10 — Mācāmies angļu valodu. 24. raidījums. 19.30 — Ekrāna jaunumi. 20.00 — Ceturtdienas kinovakars. Dokumentālās filmas pirmizrāde, multikoncerts bērniem. 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Deputāta komentārs. 21.40 — Sludinājumi. 21.45 — Ceturtdienas kinovakars. Multiplikācijas filma pieaugušajiem «Trīsstūris». «Gadi, filmas, lomas». Anija Žirardo. Nobeigumā — nakts ziņas.

### MASKAVAS I PROGRAMMA

17.30 — «Meklējiet sievieti». Publicistisks žurnāls sievietēm. 17.45 — No cikla «Aizsardzības raksts». 18.20 — «Kopā ar čempioniem». 18.35 — Mākslas filmas «Nikolajs Vavilovs» 5. sērija. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Jūs ielūdz Kārlis Moiks (Austrija). 22.05 — «Zem «Pī» zīmes». Pārtraukumā — 23.05 — «TZD». 23.50 — Mākslas filmas «Bistamais pagrieziena» 3. sērija. 2.00 — Muzikāla televīzijas filma «Mana Karmena».

### MASKAVAS II PROGRAMMA

17.45 — Starptautiska spēle hokejā. Vinipegas klubs (Kanāda) — ACSK. 20.00 — «Laiks». 20.45 — PSRS Augstākās Padomes sesijā. 21.45 — Mākslas filma «Bijušais tēvs, bijušais dēls». 23.10 — Mākslas festivāls «Krievu ziema».

### PIEKTDIEN, 11. JANVĀRĪ

#### TV RĪGA

9.00 — «Pēc zvana». 9.45 — Ekrāna jaunumi. 10.05 — Mākslas filma «Marks Tvens ir pret». 18.00 — «Sodien». Ziņas. 18.05 — Mākslas filma. 19.20 — «Globuss». 19.50 — Ziņas (krievu val.). 20.00 — «Skabargas». 20.45 — Bērniem. «Miedzīnš nāk». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Sludinājumi. 21.35 — Valdības viedoklis. 22.00 — «Austra Ozoliņa-Krauze». 23.00 — «Sodien». Nakts ziņas. 23.10 — «Videoskop».

### MASKAVAS I PROGRAMMA

5.30 — «Labrīt». 9.05 — Mākslas filmas «Nikolajs Vavilovs» 5. un 6. sērija. 11.00 — «TZD». 11.15 — Filma bērniem. 12.00 — «Līdz 16 gadiem un vecākiem». 14.15 — Mākslas filma «Pusaudži kosmosā». 15.35 — Koncerts. 16.05 — Multiplikācijas filma. 16.15 — Literārs raidījums vecāko klašu skolēniem. 17.00 — 1991. gads — Mocarta gads. 17.45 — Informācija un reklāma. 18.15 — «Skatiens un citas programmas». 18.30 — Mākslas filmas «Nikolajs Vavilovs» 6. sērija. 20.00 — «Laiks». 20.45 — «Skatiens un citas pro-

grammas». Pārtraukumā — «TZD». 24.00 — Mākslas filma «Kāzu ceļojums pirms kāzām». 1.05 — Maskavas kara apgabala ansambļa koncerts. 1.40 — «Ceļš uz jūru».

### MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana. 7.15 — Zinātniski populāra filma. 8.35 — Mūzika. 7. kl. 9.05 — Angļu valoda. 9.35 — Ģeogrāfija. 10.05 — «Mamma, tētis un es». 11.05 — Dokumentālā filma. 12.05 — Koncerts. 12.50 — Mākslas filma «Bijušais tēvs, bijušais dēls». 16.00 — Koncerts. 16.55 — Dokumentālā filma «Skolā». 17.25 — Folkloras ansambļa «Gandžina» (Tadžikijas PSR) koncerts. 18.00 — Sporta programma «Arēna». 19.00 — Starptautiskais turnīrs futbolā. PSRS-1 — Turcija. 19.45 — «Labu nakti, mazuli!». 20.00 — «Laiks». 20.45 — PSRS Augstākās Padomes sesijā. 21.45 — Mākslas filma «Gran Pa».

### SESTDIEN, 12. JANVĀRĪ

#### TV RĪGA

9.00 — «Rīta stunda». 10.00 — Programma «Neatkarība». 10.30 — Brāļi Grimmī. «Brēmenes muzikanti». Izcēlums. 12.00 — «Videofakts». 1990.». 13.00 — Medību tēma mākslā. 13.45 — TV aptauja «Lielais zakis». 15.15 — Mākslas filma «Aptaujamais ceļš». 16.45 — «Koncerts maniem draugiem». R. Pauls. 17.45 — «Augt līdzī savai filmai». 18.15 — «Sodien». Ziņas. 18.20 — Pašdarbības kolektīvu jaunumi. 18.50 — Publicistisks raidījums. 19.50 — «Sodien». Ziņas (krievu val.). 20.00 — «Kultūras aspekti». 20.45 — «Miedzīnš nāk». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — «Videofilmas «Drava» bez bitēm» pirmizrāde. 22.00 — TV mode. 22.45 — «Sodien». Nakts ziņas. 22.55 — «Lifts».

### MASKAVAS I PROGRAMMA

5.30 — Koncerts. 6.00 — Multiplikācijas filma. 6.15 — Rīta izklaidējošā programma. 6.45 — «Veselība». 7.15 — Sports visiem. 7.30 — Ritmiskā vingrošana. 8.00 — «TZD». 8.15 — Mākslas filmas «Nikolajs Vavilovs» 6. sērija. 9.45 — J. Antonova dziesmas. 10.25 — Dokumentālā filma. 10.45 — Japāņu ansambļa «Varabidza» koncerts. 11.15 — Dokumentālā filma «Spredīks par žēlsirdību». 12.20 — Krievu dziesmu ansambļa koncerts. 13.00 — VFR dokumentālā filma «Tukšnešis». 14.00 — «TZD». 14.15 — Dokumentālā filma «Patiesība par mums». 15.10 — Mākslas filma «Un tad es pateicu — nē». 16.25 — Multiplikācijas filma. 17.00 — Starptautiskā panorāma. 17.45 — Mākslas filma «Sikspārnis». 1. un 2. sērija. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Izklaidējošā programma «Mīlestība no pirmā acu skatā». 1. raidījums. 21.25 — TV festivāla «Kāpnes uz Parnasu» noslēguma koncerts. Pārtraukumā — 23.25 — «TZD». 1.10 — Mākslas filmas «Piejūras bulvāris» 1. sērija.

### MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana. 7.20 — Dokumentālā filma. 8.00 — Videokanāls «Sadraudzība». 8.10, 10.15, 12.30, 15.15 — Baltkrievijas TV diena. 11.00 — Tikšanās ar PSRS VDK priekšsēdētāju V. Kručkovu. 11.30 — Mākslas filma «Rekords». 13.00 — Apspriežam Krievijas Federācijas Konstitūcijas projektu. 16.00 — Programma «Ģimene». 17.00 — Multiplikācijas filma «Runcis zābakos». 17.20 — Muzikāls raidījums «Dažas ainas no Roberta dzīves». 17.50 — Krievijas parlamenta vēstnesis. 18.05 — Dokumentālā filma «Gribu saprast». 19.00 — «Labu nakti, mazuli!». 19.15 — Pasaules čempionāts golfā. 19.35 — V. A. Mocarts. 15. simfonija. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Televīzijas filma par A. Ahmatovas dzīvi un radošo darbību. 21.50 — Mākslas filma «Vecais Jaunais gads». 1., 2. sērija.

### SVĒTDIEN, 13. JANVĀRĪ

#### TV RĪGA

9.00 — Raidījumu programma. 9.05 — Ērģelmūzikas koncerts. 9.25 — «Skabargas». 10.10 — «Skabargas» intervija ar A. Irbi. 10.30 — Multiplikācijas filma. 10.50 — Konkurss «Cālis-90». 12.05 — «Ciklops». 12.50 — R. Blaumanis. «Launais gars». Izcēlums. 14.40 — Mākslas pasaulē. 15.25 — Mākslas filma «Nepabeigta melodija mehāniskajam klavierēm». 17.00 — J. Medīna solodziesmas. 18.10 — Somijas un Zviedrijas koru koncerts. 18.50 — «Lafgola». 1. daļa. 19.50 — «Sodien». Ziņas (krievu val.). 20.00 — «Dāvana». Mūzika un pārdomas. 20.45 — «Miedzīnš nāk». 21.00 — «Panorāma». 21.30 — Programma «Labvakar». Nobeigumā — PSRS čempionāts basketbolā. VEF — «Kalevs».

### MASKAVAS I PROGRAMMA

7.00 — «TZD». 7.15 — Ritmiskā vingrošana. 7.45 — Sportloto izloze. 8.00 — Rīta agrumā. 9.00 — «Tēvzemes sardze». 10.00 — Rīta izklaidējošā programma. 10.30 — Dzīvnieku pasaulē. 11.30 — Dokumentālā filma. 12.00 — «Lauku dzīve». 13.00 — Dokumentālā filma. 13.30 — «Mūzikas kiosks». 14.15 — Programma «Vedi». 14.45 — Rokstunda. 15.45 — Dokumentālā filma. 16.10 — Koncerts. 17.55 — «V. Disneis piedāvā...». 18.45 — Mākslas filma «Karalis Briedis». 20.00 — «Laiks». 20.45 — Izklaidējošā programma «Mīlestība no pirmā acu skatā». 2. raidījums. 21.15 — «Aleksandr šov». 23.30 — «TZD». 23.45 — Dokumentālā filma «Karpātu moīvi». 00.05 — Džeza portrets. Ansambļis «Kadans». 00.55 — Mākslas filmas «Piejūras bulvāris» 2. sērija.

### MASKAVAS II PROGRAMMA

7.00 — Rīta vingrošana bērniem. 7.20 — Koncerts. 7.50 — Dokumentālā filma. 8.10 — Koncerts. 9.00 — 1990. gada «Labas grības spēles» atceroties. 10.00 — Krievijas TV programma. 13.30 — Multiplikācijas filma. 14.00 — Tikšanās ar rakstnieku V. Kozinovu. 16.00 — Starptautiskā programma «Planēta». 17.00 — Multiplikācijas filma «Krātuvīte». 17.10 — I. Selecka dokumentālās filmas «Slāpju spoguļi», «Vienkārši mākslinieki», «Latvija no putna lietojuma». 17.55 — Koncerts. 18.40 — Kolāža. 18.45 — «Labu nakti, mazuli!». 19.00 — Starptautiskais turnīrs futbolā. Čehoslovākija — PSRS-1. 19.50 — Neliels koncerts. 20.00 — «Laiks». 20.45 — Autor-televīzija «Preses klubs».

### PRECĪZĒJUMS

Laikraksta «Novadnieks» 2. numurā publicētajā informācijā «Muzeja un bibliotēkas sadarbība» esam nepareizi uzrādījuši grāmatu un tās autori. Pareizi jābūt: «...V. Seiles grāmatu «Pedagogikas vēsture...». Tālāk kā tekstā.

Līvānu kultūras namā 12. janvārī plkst. 17.00 OGRES Tautas teātra izrāde. R. Tomā «LAMATAS».

Detektīvs 2 daļās.

Bilietes cena pieaugušajiem 2 rbļ., skolēniem — 1,20 rbļ.

### PREIĻU 160. VELEŠANU APGABALA VELETĀJĒMI

Lūdzu darba kolektīvus, clemu padomes utt., kas vēlētos tikties ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputāti VALENTĪNU ZEILI, darīt to zināmu deputāta palīgam trešdienās pa telefonu 22558 no plkst. 16.00 līdz 19.00. Deputātes kārtējā vizīte gaidāma janvāra beigās.  
E. Mukāns

PĒRK ledusskapī. Tālrūnis 23987.

IRĒ dzīvokli vai istabu Preiļos. Tālrūnis 22071.

MAINA jaunu 3 istabu dzīvokli Preiļos pret dzīvokli Līvānos. Telefons 42735.

MAINA četrīstābu dzīvokli pret diviņstābu dzīvokliem Līvānos. Telefons 42477.

PĒRK kooperatīvo dzīvokli, māju vai nepabeigtu jaunbūvi Preiļos. Tālrūnis 65079 pēc plkst. 18.00.

Lēks saulīte citu rītu Druvas, silus apraudzīt. Tu gulēsi mūža miegu Baltos smilšu palagos.  
(T. dz.)

Izsakām dzīļu līdzjutību Albertam Nicgalim sakarā ar TEVA nāvi.

Preiļu vairumtirdzniecības bāzes kolektīvs

Mūža saules dienas beidzas. Dusēt aiziet mātes sirds.  
(T. dz.)

Izsakām līdzjutību Veronikai Voverei, MAMULU pēdējā galts izvadot.

Kolhoza «Galēni» valde un arodkomiteja

Norims sāpes, skumjas klīdis, Dzīve sauks jūs tālāk iet, Tomēr kādu īsu brīdi Te pie manis atnāciet.

(Z. Purvs)  
Skumju brīdī esam kopā ar piederīgajiem, JŪLIJU ZOSINS smiltajā izvadot.  
Kopsaimniecības «Vanaģi» kolektīvs

Dusi, dārgā māmuliņe, Mūža miegs lai tev ir salds, Auklēs tevī rāsas rītī, Zāle klās un sniedzīnš balts.  
(T. dz.)

Izsakām dzīļu līdzjutību Veronikai Voverei, MATI smiltajā izvadot.

Galēnu putnu fermas kolektīvs

Pa vienam vien un viens pēc otra Mēs aizejam, lai paliktu šai zemē.  
(I. Lasmanis)

Sāpju brīdī esam kopā ar Veroniku Voveri, MATI smiltajā pavadot.

Kaimiņi

Pār tavu dzīvi mūža vakars klājies, Miērs auklēs rokas darbā gurušas.

(P. Zirnītis)  
Serojam kopā ar Ēriku Spuriņu, no TEVA atvadoties.  
Darbābiedri

Galvenais redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Aglonas ielā 1.

Tālrūnis uzziņām: 22305.

Izdod apgāds «Avīze», Rīga, Brūnlieku ielā 47.

Izdevējdarbības licence Nr. 000069.

Iespēsts ražošanas apvienības «Līta» Daugavpils tipogrāfijā Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. Viena nos. iespiedokšne. Metiens 12 034 eksemplāri (latviešu valodā 9 043 eksemplāri, krievu valodā 2 991 eksemplārs). Pas. 3.

Indekss 68169.